

Zpráva o hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2015–2019

Jedním z nejdůležitějších úkolů vedení AV ČR a pracovišť AV ČR je trvalý důraz na zvyšování kvality vědecké a odborné činnosti, zapojování pracovišť do mezinárodní vědecké činnosti a kvalitní naplňování dalších funkcí AV ČR daných příslušnými legislativními předpisy. K zjištění úrovně řešení tohoto úkolu organizuje vedení AV ČR pravidelné hodnocení svých pracovišť od počátku existence AV ČR v roce 1993.

Hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2015–2019 (dále „Hodnocení“) bylo vykonáno na základě zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů. Je podkladem pro naplnění ustanovení § 7 odst. 7 tohoto zákona: *„Institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace poskytne poskytovatel výzkumné organizaci na základě jejího zhodnocení, které provedl podle metodiky připravené podle § 35 odst. 2 písm. c).“* Výsledky hodnocení proto slouží jako jeden z podkladů pro strategické řízení AV ČR, včetně financování pracovišť AV ČR jako jednoho z dílčích aspektů řízení. Hodnocení AV ČR je provázáno s Metodikou hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací (tzv. Metodika 17+), kterou na národní úrovni postupně zavádí Úřad vlády.

Hodnocení se uskutečnilo podle dvou metodických dokumentů a jejich příloh a respektovalo odlišné zaměření výzkumně orientovaných a výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR. Výzkumně-infrastrukturními pracovišti AV ČR jsou Knihovna AV ČR, v. v. i., a Středisko společných činností AV ČR, v. v. i. Níže uvedené informace o hodnocení výzkumné a odborné činnosti výzkumně orientovaných a výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR za období 2015–2019 tvoří souhrnnou zprávu o hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za období 2015–2019.

Hodnocení výzkumně orientovaných pracovišť AV ČR za léta 2015–2019

Metodika hodnocení

Harmonogram a podrobný postup Hodnocení výzkumné a odborné činnosti výzkumně orientovaných pracovišť AV ČR za léta 2015–2019 stanovil dokument „Metodika hodnocení výzkumné a odborné činnosti výzkumně orientovaných pracovišť AV ČR za léta 2015–2019“ (dále „Metodika hodnocení“), který schválila Akademická rada AV ČR na 23. a 24. zasedání Akademické rady AV ČR ve dnech 12. února 2019 a 12. března 2019 a jenž byl upřesněn na následujících zasedáních.

Na 25. zasedání Akademické rady AV ČR dne 2. dubna 2019 byla jmenována Koordinační rada hodnocení, pomocný orgán Akademické rady AV ČR, který dohlížel na průběh a dodržování principů hodnocení. Vzhledem k neplánovanému přesunu II. fáze hodnocení za konec funkčního období předchozího složení Akademické rady AV ČR a nutnosti zachovat kontinuitu činnosti tohoto orgánu byla Koordinační rada hodnocení ustanovena již na 1. zasedání Akademické rady AV ČR v novém složení, konaném 6. dubna 2021.

Metodika hodnocení dále doznala dalších doplnění v souvislosti s pandemií onemocnění covid-19, a to zejména s ohledem na dlouhodobá omezení mobility v řadě zemí. Vlivem těchto omezení se musel upravit časový plán hodnocení (což mělo dopad zejména za posun termínů II. fáze hodnocení) a změnit formát návštěv hodnoticích komisí ve II. fázi hodnocení z prezenčních na distanční.

První návrh na změnu harmonogramu II. fáze hodnocení v souvislosti s pandemií schválila Akademická rada AV ČR 15. dubna 2020 prostřednictvím 45. hlasování per rollam, kdy se rozhodlo o posunu prezenčních návštěv hodnoticích komisí na pracovištích AV ČR z října 2020 na rok 2021. Posun odevzdání podkladů pro II. fázi hodnocení z 30. dubna 2020 na 30. listopadu 2020 schválila Akademická rada AV ČR 21. dubna 2020 prostřednictvím 47. hlasování per rollam. Na 36. zasedání Akademické rady AV ČR dne 2. června 2020 bylo stanoveno nové období pro prezenční návštěvy, a to mezi 8. březnem a 21. březnem 2021. Posun jejich konání znamenal i posun veškerých návazných termínů II. fáze hodnocení včetně termínu pro předložení souhrnné informace o hodnocení Akademickému sněmu AV ČR z 23. března 2021 na 8. prosinec 2021. S ohledem na přetrvávající celosvětová omezení spojená s pandemií onemocnění covid-19 Akademická rada AV ČR dále hlasováním per rollam ve dnech 14. a 18. prosince 2020 rozhodla, aby se prezenční návštěvy hodnoticích komisí ve II. fázi hodnocení uskutečnily výhradně distanční formou za použití prostředků vzdálené komunikace (videokonference).

V Metodice hodnocení stanovila Akademická rada AV ČR tyto základní cíle hodnocení:

1. Zvýšení kvality vědecké a odborné činnosti pracovišť zprostředkováním detailních a nezávislých informací o pracovištích a vědeckých týmech vedení jednotlivých pracovišť a vědeckých týmů.
2. Získání objektivních informací o postavení pracovišť AV ČR v národním, evropském a světovém kontextu a jejich využití pro strategické řízení AV ČR jako celku, včetně financování pracovišť jako jednoho z dílčích aspektů řízení.

Metodologická koncepce hodnocení byla založena na pěti základních principech:

1. Systému informovaného peer-review
2. Oborovém přístupu respektujícím oborová specifika
3. Dvofázovosti:
 - I. fáze: hodnocení jednotlivých vybraných výstupů vědecké činnosti pracovišť AV ČR a jejich týmů za využití mezinárodních panelů a externích hodnotitelů
 - II. fáze: hodnocení pracovišť jako celek i jejich týmů z hlediska stanovených kritérií za využití mezinárodních komisí
4. Informovanosti o hodnocení v rámci AV ČR i veřejnosti
5. Oddělení hodnocení a financování

Oborové členění do oborů, panelů, oborových skupin a charakteristiky oborů bylo převzato z Frascati manuálu OECD a přizpůsobeno struktuře výzkumu v AV ČR. Pro účely hodnocení byly obory dle zastoupení ve výzkumné činnosti pracovišť AV ČR rozděleny do 12 panelů a komisí (viz tab. 1). Složení mezinárodních panelů a komisí bylo částečně personálně provázané. Z logistických důvodů byly u hodnoticích komisí

působících ve II. fázi hodnocení tři obory rozděleny do dvou komisí. Členění vědních oborů odpovídá struktuře schválené předsednictvem Rady pro výzkum, vývoj a inovace dne 27. srpna 2018. Tato struktura vychází z převodníku OECD Category to Web of Science Category Mapping 2012, který převádí oborové členění OECD na oborové členění dle Web of Science (WOS). Název panelu/komise č. 1 byl upřesněn na 29. zasedání Akademické rady AV ČR dne 3. září 2019.

Tab. 1: Zaměření oborových panelů a komisí

Panel/Komise	Oborové zaměření
1	Mathematics and computer sciences
2	Physical sciences
3	Chemical sciences
4	Earth and environmental sciences
5	Biological sciences A
6	Biological sciences B
7	Engineering and technology
8	Medical and health sciences
9	Social sciences
10	History and archaeology
11	Languages and literature
12	Humanities and the arts

V I. fázi hodnocení byly zařazeny jednotlivé vybrané výstupy vědecké činnosti pracovišť AV ČR a jejich týmů do jednoho z pěti kvalitativních stupňů za využití mezinárodních panelů a vzdálených hodnotitelů. Kvalitativní stupně byly definovány takto:

1. Kvalita, která je světovou špičkou co do originality, vědeckého významu a preciznosti nebo se vyznačuje skutečným či pravděpodobným budoucím potenciálem pro přelomové inovace.
2. Kvalita, která je v mezinárodním srovnání vynikající co do originality, vědeckého významu a preciznosti, nespĺňuje však nejvyšší standardy excelence nebo nepřináší zásadní výsledky se skutečným či pravděpodobným budoucím potenciálem pro významné inovace.
3. Kvalita, která je mezinárodně uznávaná co do originality, významu a preciznosti nebo je výsledkem nezpochybnitelného novátorství se skutečným či pravděpodobným budoucím potenciálem pro významné inovace.
4. Kvalita, která je považována za přijatelnou co do originality, významu a preciznosti nebo představuje zlepšení se skutečným či pravděpodobným budoucím potenciálem obohatit společnost či ekonomiku.
5. Kvalita, která nesplňuje standardy vědecké práce.

Ve II. fázi hodnocení pracoviště AV ČR i vědecké týmy hodnotily mezinárodní komise podle dvou hlavních a čtyř dalších kritérií.

Hlavní kritéria:

1. Kvalita výsledků
2. Společenská relevance

Další kritéria:

1. Postavení v mezinárodním i národním kontextu
2. Vitalita, udržitelnost a strategie
3. Spolupráce s univerzitami a podíl na vzdělávání
4. Šíření znalostí

Podklady pro hodnocení

V souladu s Metodikou hodnocení zpracovala pracoviště AV ČR elektronickou přihlášku k hodnocení dle jednotné obsahové struktury, která obsahovala následující části:

Část 1: Obecné údaje za pracoviště a jednotlivé týmy

Část 2: Podklady pro I. fázi hodnocení zpracované za každý vědecký tým pracoviště

Část 3: Podklady pro II. fázi hodnocení zpracované:

- a) za pracoviště jako celek,
- b) za každý vědecký tým pracoviště.

Podkladové materiály pro hodnocení se vkládaly do elektronického informačního systému KIS v období od 1. ledna do 30. listopadu 2020. Pro dílčí dodání podkladů pro I. a II. fázi byly určeny samostatné termíny. Cílem bylo poskytnout pracovištím co největší časový prostor pro přípravu dokumentů a současně soustředit všechny potřebné podklady pro oborové panely před zahájením jejich činnosti v rámci I. fáze hodnocení dne 1. dubna 2020.

Podkladové materiály pro I. fázi hodnocení se vkládaly do informačního systému KIS v období od 1. ledna do 31. března 2020.

Do 31. ledna 2020 byly dodány jmenné seznamy výzkumných pracovníků a pracoviště mohla do stejného termínu podat žádosti o schválení týmů zahrnujících méně než čtyři výzkumné pracovníky. Takových žádostí bylo podáno celkem 44 ze 17 pracovišť AV ČR. Do 20. února 2020 předložila pracoviště údaje o vědeckých týmech a jejich vybraných výstupech zahrnutých do I. fáze hodnocení. Výstupy se vybíraly v systému KIS ze seznamu všech výstupů zapsaných v databázi ASEP (spravována Knihovnou AV ČR, dále „KNAV“) na základě vzájemného propojení obou systémů. Každý z výstupů určených pro I. fázi hodnocení byl ve stejném termínu pracovištěm zařazen právě k jednomu oboru a jednomu podoboru dle číselníku Web of Science. Celkem 23 pracovišť AV ČR podalo ke stejnému datu žádost o schválení přihlášených týmů k hodnocení, které se lišily od organizační struktury pracoviště.

Pracoviště k jednotlivým výstupům doplnila do 15. března 2020 krátké komentáře týkající se podílu pracoviště na výstupu, jeho významu a kvality. V období

mezi 13.–23. březnem 2020 měla pracoviště možnost zkontrolovat bibliometrické údaje připravené KNAV a zaslat případné připomínky. Opodstatněné připomínky byly následně v termínu do 31. března 2020 zapracovány do upravené verze bibliometrických podkladů. Pro usnadnění výběru nejvyšších výstupů pracoviště, resp. jednotlivých vědeckých týmů dostala pracoviště již 12. února 2020 k dispozici přehled výstupů za 5leté hodnocené období s bibliometrickými údaji. Do 31. března zabezpečila hodnocená pracoviště přístup k plným textům výstupů prostřednictvím repozitáře ASEP. Pouze u jedné monografie nebylo možné zajistit pro zahraniční hodnotitele přístup k plnému textu elektronickou cestou, a proto pracoviště dodalo pro hodnocení fyzický výtisk tohoto výstupu.

Podkladové materiály pro II. fázi hodnocení se vkládaly do informačního systému KIS do 30. listopadu 2020.

Ve fázi přípravy podkladových materiálů zorganizoval Odbor podpory vědy Kanceláře AV ČR 10. ledna 2020 pro hodnocená pracoviště instruktážní seminář k přihlášce do hodnocení (pro obě fáze) za účasti zástupců Akademické rady AV ČR, pracovníků tohoto odboru a KNAV. Prezentace ze semináře i odpovědi na často kladené dotazy (FAQ) byly průběžně zveřejňovány na interním webovém portálu AV ČR a v rámci informačního systému KIS. Instruktážnímu semináři předcházel 24. října 2019 informační seminář, na kterém byla zájemcům z pracovišť blíže představena příprava hodnocení, jeho metodika a problematika bibliometrických indikátorů. Přípravě hodnocení byl pravidelně věnován i prostor při setkání vedení AV ČR s řediteli pracovišť od jara 2019 a klíčové informace o přípravě hodnocení byly též průběžně poskytovány Vědecké radě AV ČR a na setkáních pracovníků technicko-hospodářských správ pracovišť AV ČR.

Dne 16. října 2020 se uskutečnil seminář k ukončení I. fáze hodnocení, na kterém se zájemci z pracovišť seznámili s přípravou, průběhem a rámcovými výsledky I. fáze hodnocení. Seminář se věnoval i přípravě II. fáze hodnocení. Protože organizační zajištění nové on-line podoby návštěv hodnotících komisí bylo schváleno až 12. ledna 2021, pracoviště byla o této změně operativně informována písemně; následně byly ve spolupráci se Střediskem společných činností AV ČR ve dnech 17., 19. a 26. února 2021 uspořádány tři instruktážní on-line konzultace k práci s on-line videokonferenčními platformami. Zúčastnili se jich zástupci 30 pracovišť AV ČR.

Organizace I. fáze hodnocení

Dne 1. dubna 2020 byla zahájena I. fáze hodnocení. Provedením bylo pověřeno 12 oborových panelů (viz tab. 1), jejichž předsedy a členy jmenovala Akademická rada AV ČR. Z různých důvodů bylo třeba složení některých panelů operativně obměňovat či doplňovat, proto se na jednáních ve dnech 29. dubna a 2. června 2020 složení panelů aktualizovalo. K 16. červenci 2020 bylo ustaveno 189 členů panelů, které čítaly mezi sedmi až 29 experty.

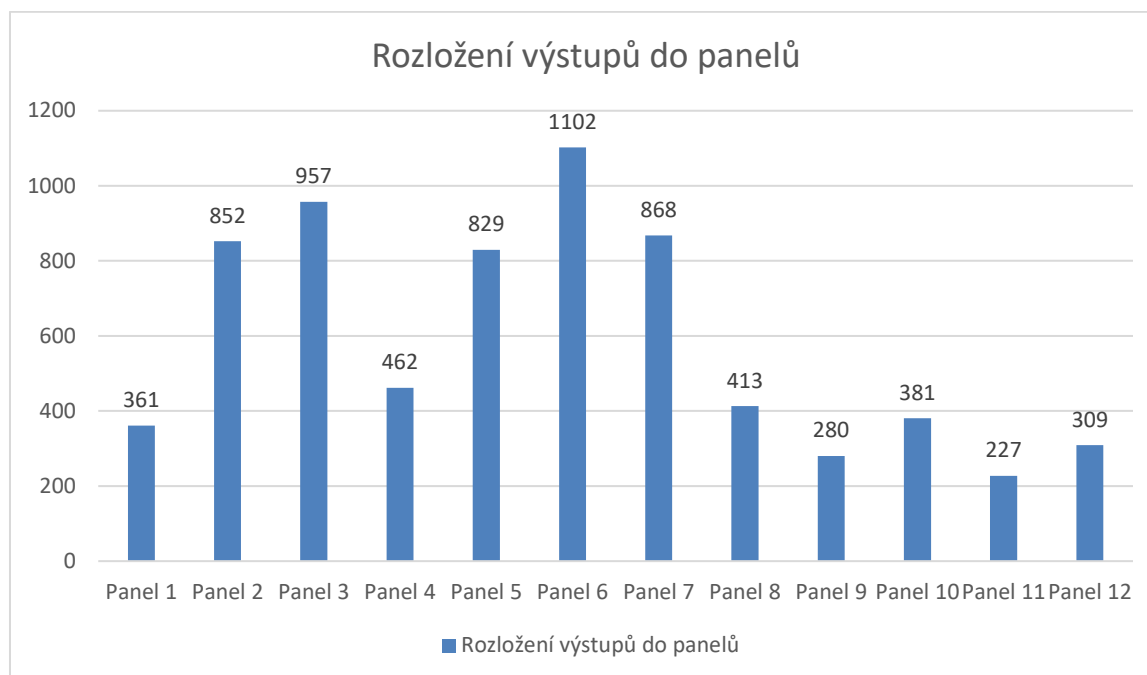
U panelů č. 5 – Biological sciences A a č. 6 – Biological sciences B došlo na začátku I. fáze hodnocení v důsledku pandemie onemocnění covid-19 ke ztrátě komunikace s předsedy, a proto byli operativně jmenováni noví předsedové. U panelu č. 5 – Biological sciences A bylo jednomu členu panelu umožněno, aby zhodnotil tři výstupy v roli hodnotitele; u dvou výstupů působil člen v roli hodnotitele dříve, než se stal

členem panelu, v jednom případě vypomohl člence panelu, která i přes vynaložené úsilí nezískala k výstupu žádný posudek a výstup byl mimo její specializaci. V panelu č. 7 – Engineering and technology byla akceptována situace, že předseda panelu plnil současně funkci člena panelu, tj. zajišťoval též hodnocení výstupů. Z operativních důvodů 95 hodnotitelů zhodnotilo více než 15 výstupů, což byl původně stanovený horní limit objemu práce pro hodnotitele. Operativní požadavky a změny byly průběžně projednávány s předsedou Koordinační rady hodnocení.

V rámci I. fáze bylo hodnoceno 7041 výstupů přihlášených 361 vědeckými týmy z 52 výzkumných pracovišť AV ČR. Oproti předchozímu hodnocení tak bylo hodnoceno o 26 % výstupů více.

Z celkového počtu 7041 výstupů bylo 5958 článků publikováno v impaktovaném periodiku, 384 monografií, 326 článků vyšlo v odborném periodiku, 208 kapitol v monografii. Náleželo k nim také 52 patentů, 48 konferenčních příspěvků a 65 ostatních typů výstupů (užitný a průmyslový vzor, prototyp, funkční vzorek, ověřená technologie atd.). Řada týmů z různých pracovišť navrhla stejné výstupy – více než jeden tým současně předložil 286 výstupů, z toho 272 výstupů navrhly dva týmy a 14 výstupů tři.

Rozložení počtu výstupů do jednotlivých panelů je uvedeno v následujícím grafu.

Podle schváleného harmonogramu hodnocení měla být I. fáze hodnocení ukončena do konce června 2020. V souvislosti s epidemickou situací a pozdním zahájením hodnocení v panelech č. 5 – Biological sciences A a č. 6 – Biological sciences B v důsledku změny předsedy panelu byl na základě požadavků od těchto předsedů a dále předsedů panelů č. 1 – Mathematics and computer sciences a č. 9 – Social sciences umožněn posun ukončení I. fáze hodnocení do 16. července 2020. S postupem souhlasila Akademická rada AV ČR na svém 37. zasedání dne 30. června 2020.

Nezhodnoceno zůstalo osm výstupů. Tři výstupy – jeden typu C – konferenční příspěvek týkající se návrhu projektu (v panelu č. 1 – Mathematics and Computer sciences) a dva typu U – uspořádání akce (v panelu č. 2 – Physical sciences) – v souladu s Metodikou hodnocení předsedové příslušných panelů z hodnocení vyloučili z důvodu jejich nevědecké povahy. Zbývajících pět výstupů v panelu č. 9 – Social sciences zůstalo nezhodnoceno, protože se členům panelu nepodařilo k těmto výstupům přes veškeré úsilí získat hodnotitele a sami je zhodnotit odmítli, neboť se netýkaly jejich specializace.

Organizace II. fáze hodnocení

Dne 11. ledna 2021 byla formálně zahájena II. fáze hodnocení, jíž bylo pověřeno 15 komisí ve 12 oborech (viz tab. 1). Akademická rada AV ČR přistoupila ve II. fázi hodnocení s ohledem na počet hodnocených týmů k rozdělení komisí oborů Chemical sciences, Biological sciences A a Engineering and technology do dvou samostatných komisí. Dalším opatřením bylo s ohledem na snížení zátěže hodnocících komisí stanovení maximální délky on-line jednání komise na pět dní. Jednotlivé komise tak měly za úkol zhodnotit 13 až 37 týmů. Čtyři pracoviště do hodnocení přihlásila pouze po jednom týmu. Jeden tým se z hodnocení dodatečně odhlásil (schváleno rozhodnutím Koordinační rady hodnocení dne 23. února 2021), a proto ve II. fázi hodnocení počet hodnocených týmů klesl na 360.

První členové hodnocících komisí byli jmenováni již 29. října 2019, nicméně vzhledem k nepříznivým okolnostem byly komise operativně doplňovány a obměňovány i po zahájení II. fáze; poslední experty schválila Akademická rada AV ČR na 43. zasedání dne 9. února 2021. Komise disponovaly celkem 154 členy. Počet jejich expertů se pohyboval mezi 7 a 14 s ohledem na počet týmů přihlášených ke komisi i oborová specifika.

Celkem 19 pracovišť AV ČR zařadilo oborově své týmy tak, že byly hodnoceny více než jednou komisí. Dvě komise hodnotily 13 pracovišť, tři komise pět pracovišť a čtyři komise jedno pracoviště. V těchto případech vyžadovala jejich práce velkou míru koordinace, neboť komise připravovaly souhrnnou závěrečnou zprávu za pracoviště ve vzájemné spolupráci. Za koordinaci zpracování souhrnné zprávy s ostatními předsedy byl zodpovědný předseda té komise, který se na hodnocení pracoviště podílel největší měrou, tj. hodnotil největší počet vědeckých týmů. Tato koordinace se týkala všech 15 komisí.

Po dohodě s komisemi a s řediteli pracovišť AV ČR byly naplánovány harmonogramy a itineráře on-line distančních návštěv hodnocených pracovišť (tab. 2).

Tab. 2: Termíny on-line jednání komisí na pracovištích AV ČR

Číslo komise	Název komise	Termín
1	Mathematics and computer sciences	8. 3. 2021–10. 3. 2021
2	Physical sciences	15. 3. 2021–19. 3. 2021
31	Chemical sciences	15. 3. 2021–17. 3. 2021
32	Chemical sciences	8. 3. 2021–11. 3. 2021
4	Earth and environmental sciences	15. 3. 2021–18. 3. 2021
51	Biological sciences A	15. 3. 2021–18. 3. 2021
52	Biological sciences A	15. 3. 2021–19. 3. 2021
6	Biological sciences B	15. 3. 2021–19. 3. 2021
71	Engineering and technology	8. 3. 2021–12. 3. 2021
72	Engineering and technology	8. 3. 2021–11. 3. 2021
8	Medical and health sciences	8. 3. 2021–12. 3. 2021
9	Social sciences	15. 3. 2021–18. 3. 2021
10	History and archaeology	8. 3. 2021–12. 3. 2021
11	Languages and literature	8. 3. 2021–10. 3. 2021
12	Humanities and the arts	15. 3. 2021–18. 3. 2021

V souladu s Metodikou hodnocení se pro zajištění transparentnosti a srovnatelnosti hodnocení všech pracovišť ve II. fázi práce oborových komisí zúčastnili pozorovatelé-zástupci zadavatele (zejména členové Akademické rady AV ČR a Vědecké rady AV ČR) a pozorovatelé-zástupci hodnoceného pracoviště. Pozorovatelé z řad zástupců zadavatele schválila 9. února 2021, resp. 9. března 2021 na 43. a 44. zasedání Akademická rada AV ČR. Pokud se jmenovaný člen Akademické rady nemohl některého jednání osobně zúčastnit, zastoupil ho jiný jmenovaný pozorovatel. Pozorovatele-zástupce hodnoceného pracoviště, případně jejich náhradníky jmenovali ředitelé příslušných pracovišť do 22. ledna 2021.

Všichni aktéři II. fáze hodnocení byli podrobně seznámeni s jednotlivými činnostmi a úkoly, s důrazem na hladký průběh on-line distančních jednání a zpracování závěrečných zpráv. Speciálně pro členy komisí se videokonferenční formou uskutečnila instruktáž s diskusí v termínech 5. března 2021 a 12. března 2021, tj. vždy před zahájením on-line jednání příslušných komisí. Instruktáže se zúčastnili i pozorovatelé-zástupci AV ČR.

Z průběhu každého on-line jednání komise s pracovištěm zpracoval místopředseda komise stručný zápis, který byl následně doplněn o seznam účastníků jednání poskytnutý pracovištěm.

Výsledky hodnocení

V rámci I. fáze hodnocení ukončilo hodnocení všech výstupů v řádném termínu do 30. června 2020 sedm panelů (panely č. 2 – Physical sciences, č. 3 – Chemical sciences, č. 4 – Earth and environmental sciences, č. 7 – Engineering and technology, č. 10 – History and archaeology, č. 11 – Languages and literature a č. 12 – Humanities and the arts). V ostatních panelech bylo hodnocení dokončeno nejpozději do 16. července 2020.

Celkem bylo zasláno 28 993 žádostí o vypracování posudku. Z tohoto počtu 13 675 posudků vypracovalo 1650 hodnotitelů z 57 zemí světa; 15 255 žádostí bylo odmítnuto nebo na ně nikdo nereagoval a 63 přislíbených posudků nebylo vypracováno. Více než 97 % hodnotitelů zhodnocených výstupů bylo ze zahraničí. K hodnocení však bylo předloženo též 445 výstupů z 29 pracovišť AV ČR v českém jazyce. V některých případech měli zahraniční hodnotitelé s jejich posouzením jazykové potíže, proto je operativně zhodnotilo 47 odborníků z České republiky, u nichž se dbalo na vyloučení konfliktu zájmů.

Z celkového počtu zhodnocených výstupů byl 1103 výstupům (15,7 %) přidělen stupeň 1, 3055 (43,4 %) stupeň 2, 2422 (34,4 %) stupeň 3, 442 (6,3 %) stupeň 4 a 11 výstupům (0,2 %) stupeň 5. Pro 599 výstupů byly získány nejméně tři posudky, případně více, pro 5534 výstupů dva, pro 786 výstupů jeden. Pro 114 výstupů se žádný posudek od hodnotitele získat nepodařilo, zhodnotili je členové oborových panelů.

Výsledky hodnocení jednotlivých výstupů byly využity pro zpracování kvalitativních profilů výstupů jednotlivých týmů a rovněž pro oborové zprávy za I. fázi hodnocení, které byly jedním z podkladových materiálů pro oborové komise ve II. fázi hodnocení.

Všichni předsedové a členové panelů byli po 16. červenci 2020 požádáni o zpětnou vazbu k metodice a průběhu hodnocení formou elektronického dotazníku. Na žádost reagovalo 148 expertů.

Výsledky hodnocení ve II. fázi odevzdaly hodnotící komise v podobě tzv. závěrečných zpráv (Final reports). Celkem 50 těchto zpráv bylo zpřístupněno pracovištím 17. května 2021, zbývající dvě jim byly předány do 19. května 2021. Ředitelé pracovišť byli vyzváni, aby do 3. června 2021 předložili k závěrečným zprávám svá stanoviska. K 25 zprávám vznesli ředitelé námítky a požádali Koordinační radu hodnocení o postoupení námitek komisím, 27 zpráv bylo přijato bez námitek. Koordinační rada hodnocení souhlasila s předáním všech námitek pracovišť hodnotícím komisím s tím, že tři námítky předala komisím se specifickými výhradami. Ve čtyřech případech komise trvaly na původní verzi zpráv, 21 zpráv komise upravily. Ke všem zprávám po přehodnocení komisemi dodali ředitelé pracovišť závěrečná stanoviska do 30. června 2021, výjimečně do 17. srpna 2021. Jedno pracoviště podalo po přehodnocení stížnost Koordinační radě hodnocení, která některé procesní připomínky pracoviště uznala a své stanovisko předložila Akademické radě AV ČR. Akademická rada AV ČR na svém 5. zasedání konaném dne 7. září 2021 stanovisko Koordinační rady hodnocení projednala a podpořila.

V červenci 2021 schválila Akademická rada AV ČR zprávu o hodnocení výzkumné a odborné činnosti výzkumně orientovaných pracovišť AV ČR za období 2015–2019 a činnost hodnoticích komisí ukončila. Za činnost oborových panelů v I. fázi hodnocení byla expertům vyplacena odměna ve výši 18 495 tis. Kč. Za činnost oborových komisí ve II. fázi hodnocení jim byla proplacena odměna ve výši 9 661 tis. Kč.

Po 2. červenci 2021 byli všichni členové komisí požádáni o zpětnou vazbu k metodice a průběhu hodnocení formou elektronického dotazníku. Celkem bylo dodáno 101 odpovědí.

Hodnocení odborné činnosti výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR za období 2015–2019

Metodika hodnocení

Harmonogram a podrobný postup hodnocení odborné činnosti výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR za období 2015–2019 byl stanoven v dokumentu „Metodika hodnocení odborné činnosti výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR za období 2015–2019“ v návazných dokumentech a pokynech upravujících činnost hodnotících komisí. Akademická rada AV ČR je schválila na 24. a 26. zasedání Akademické rady AV ČR ve dnech 12. března 2019 a 7. května 2019 a upřesněných na následujících zasedáních. Hodnocení se týkalo Knihovny AV ČR a Střediska společných činností AV ČR.

Cíle hodnocení výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR:

- i) objektivní a nezávislé posouzení výkonu v hlavní činnosti výzkumně-infrastrukturních pracovišť a jejich organizačních jednotek infrastrukturní povahy a kvalitní naplňování dalších funkcí daných příslušnými legislativními předpisy,
- ii) získání relevantních podkladů pro následné stanovení výše institucionální podpory poskytovatelem. Výše této podpory bude stanovena manažerským rozhodnutím poskytovatele na základě výsledku hodnocení, případně dalších faktorů souvisejících především s dlouhodobým rozvojem celé AV ČR.

Organizace hodnocení

Pro hodnocení výzkumně-infrastrukturních pracovišť jmenovala Akademická rada AV ČR na svém 38. zasedání dne 2. září 2020 a 39. zasedání dne 29. září 2020 dvě hodnotící komise, pro každou výzkumně-infrastrukturní organizaci jednu. Komise pro hodnocení odborné činnosti KNAV měla pět členů, Komise pro hodnocení odborné činnosti SSČ sedm. Při ustanovení komisí byla zohledněna specializace přihlášených týmů. Bylo uplatněno pravidlo, že nejvýše třetina členů každé z komisí mohla mít pracovní poměr na pracovištích AV ČR; v praxi šlo v každé komisi o jednoho člena.

Obě pracoviště byla o přípravách a průběhu hodnocení informována prostřednictvím setkání ředitelů pracovišť AV ČR s Akademickou radou AV ČR, dopisů člena Akademické rady AV ČR pověřeného přípravou hodnocení a interního webového portálu AV ČR.

Podklady pro hodnocení

Na základě „Metodického pokynu pro zpracování podkladových materiálů pracovišť AV ČR v rámci hodnocení odborné činnosti výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR za období 2015–2019“, který schválila Akademická rada AV ČR na 26. zasedání dne 7. května 2019, zpracovala vedení KNAV a SSČ v termínu do 1. října 2020 podklady, jejichž struktura byla rozčleněna do následujících tematických okruhů:

Podklady pro celé pracoviště i pro každou hodnocenou organizační jednotku:

- A) Kvalita a výsledky hlavní a jiné činnosti organizačních jednotek dle zřizovací listiny.
- B) Účast na podpoře činností AV ČR a jejích pracovišť.
- C) Úroveň řízení pracoviště (způsob hospodaření pracoviště s materiálními a lidskými zdroji – na základě vlastní SWOT analýzy).
- D) Opatření přijatá na základě výsledků hodnocení za léta 2010–2014.
- E) Vize dalšího vývoje pracoviště v období 2021–2024.

Další tematické okruhy, které byly předloženy za pracoviště nebo organizační jednotku, pokud byl daný okruh relevantní:

- F) Hodnocení postavení pracoviště/organizační jednotky v národním kontextu.
- G) Rozsah zahraniční spolupráce, včetně účasti na zahraničních projektech.
- H) Účast na řešení národních grantových a programových projektů, aplikační a další aktivity.
- I) Pedagogická činnost.
- J) Popularizační činnost.

Součástí podkladů byly dále:

- organizační schéma pracoviště,
- přehled věkového složení jednotlivých organizačních složek,
- přehled o dosažených výsledcích odborné i specifické infrastrukturní činnosti za pracoviště jako celek i v členění na jednotlivé organizační jednotky,
- anonymizované dotazníky o využití odborných a infrastrukturních služeb obou hodnocených pracovišť vyplněné ostatními pracovišti AV ČR,
- vlastní SWOT analýza celého pracoviště i jednotlivých hodnocených organizačních jednotek a zdůvodnění jejich potřebnosti.

Pracoviště poskytla i odkazy na své výroční zprávy.

Průběh hodnocení

Podkladové materiály byly hodnoticím komisím zpřístupněny 12. října 2020 prostřednictvím informačního systému KIS. Komise rovněž dostaly závěrečné zprávy z předchozího kola hodnocení za léta 2010–2014. KNAV do hodnocení přihlásila čtyři organizační jednotky, SSČ šest.

Návštěvy hodnoticích komisí na hodnocených pracovištích se uskutečnily: 12. listopadu 2020 (SSČ) a 23. listopadu 2020 (KNAV). Součástí návštěv bylo představení pracoviště jeho ředitelem a představení jednotlivých hodnocených organizačních jednotek jejich vedoucími.

Hodnoticí komise zhodnotily pracoviště i jednotlivé organizační jednotky podle následujících hledisek:

1. Kvalita a množství dosažených výsledků včetně jejich ohlasů.

2. Kvalita, rozsah a potřebnost zajišťovaných výzkumně-infrastrukturních činností, ohlas na jejich zajištění ve vědecké komunitě.
3. Postavení pracoviště v národním i mezinárodním kontextu. Srovnání pracoviště s obdobnými pracovišti v zahraničí.
4. Perspektiva pracoviště a jeho organizačních útvarů, potenciál pro zapojení do nových výzkumně-infrastrukturních činností a zvýšení úrovně činností stávajících.
5. Celkové hodnocení pracoviště.

V rámci každého hlediska komise zařadily hodnocená pracoviště i jednotlivé organizační jednotky do jednoho z pěti stupňů: 1 – vynikající, 2 – velmi dobré, 3 – standardní, 4 – s výhradou, 5 – neuspokojivé.

Komise dále zhodnotily, jak pracoviště využila doporučení z předchozího kola hodnocení za období 2010–2014, která jsou uvedena v závěrečných zprávách hodnotících komisí z roku 2015.

Výsledky hodnocení ve formě závěrečné zprávy o hodnocení odborné činnosti infrastrukturního pracoviště AV ČR odevzdal předseda hodnotící komise KNAV 5. ledna 2021 a ke zprávě se následně vyjádřila ředitelka KNAV. Předseda hodnotící komise SSČ si vyžádal na dodání závěrečné zprávy prodloužení termínu do 12. ledna 2021. Adekvátně byla prodloužena lhůta na vyjádření ředitele SSČ do 26. ledna 2021. Obě infrastrukturní pracoviště jako celek byla hodnocena stupněm 1 – vynikající.

Na 43. zasedání konaném 9. února 2021 schválila Akademická rada AV ČR zprávu o hodnocení odborné činnosti výzkumně-infrastrukturních pracovišť AV ČR za období 2015–2019 a činnost hodnotících komisí ukončila. Náklady na jejich činnost činily 260 tis. Kč.

Závěr

Hodnocení pracovišť AV ČR za léta 2015–2019 se dělo v mimořádně obtížných podmínkách pandemie onemocnění covid-19. Realizace tak vyžadovala přijetí řady operativních změn v Metodice hodnocení výzkumně orientovaných pracovišť, v jejím harmonogramu či složení expertních orgánů. I přes tyto obtíže se hodnocení podařilo uskutečnit v plném rozsahu.

V souladu s čl. 1 odst. 2e Metodiky hodnocení (hodnocení je založeno na oddělení hodnocení a financování) byly usnesením z 5. zasedání Akademické rady AV ČR konaného dne 7. září 2021 schváleny Zásady postupu pro úpravy finanční podpory (institucionálního financování) pracovišť AV ČR po hodnocení za období 2015–2019. Na základě těchto zásad přistoupilo v období 1. října až 2. listopadu 2021 vedení AV ČR k jednání s vedením všech jednotlivých pracovišť AV ČR k výsledkům hodnocení a jejich požadavkům na financování rozvoje výzkumných organizací na léta 2022 až 2026. Následně Akademická rada AV ČR návrh institucionální podpory na rozvoj výzkumných organizací připravila a schválila a výsledky hodnocení zahrnula jako součást návrhu rozpočtu na rok 2022.

Paralelně s tímto procesem Akademická rada AV ČR ustanovila Komisi AV ČR pro hodnocení dle Metodiky 17+, jejíž stěžejní činností je koordinace příprav podkladů pro národní hodnocení výzkumných organizací dle Metodiky 17+ v segmentu AV ČR.